

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

Sectio VII. [i. e. Sectio VIII.] De iudicibus Conservatoribus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

quàm literæ delegationis delegato sint præsentatæ, ita nec revocatio vim aliquam habet prius, quàm literæ revocationis delegato fuerint præsentatæ. Delegatus tamen si totam causam sibi commissam subdelegavit, ita ut nihil in ea jurisdictionis sibi reservaverit, potest quidem re nondum à subdelegato cœpta, eam revocare, cum nondum sit efficaciter, antequam res agi cœpta sit, in subdelegatum translata jurisdictione, non potest tamen ob contrariam rationem eam revocare, si à subdelegato jam cœpta sit, per citationem v.g. uti habetur in c. quamvis 6. h. t. in 6.

S E C T I O VIII.

De Iudicibus Conservatoribus.

§. I.

Quis sit iudex Conservator, à quo dari possit, & quinam esse possint Conservatores?

Conservator de jure communi est iudex delegatus, deputatus ad defendendum aliquos à manifestis injuriis, seu violentiis, seu quocunque damno injusto &c. absque judiciali causæ cognitione; prout constat ex c. 1. h. t. in 6. dari solent taliter Conservatores nonnunquam ad defendendum contra larones & prædones, nonnunquam contra eos, qui privilegia quibusdam concessa violant; nonnunquam contra injurias & offensas manifestas, ut contra eas defendant: sicuti autem dari possunt à solo Pontifice summo, uti colligitur ex c. 1. & c. ul-

timo h. t. in 6. ita alii deputari Conservatores non possunt, nisi Episcopi, aut his superiores, vel Abbates, vel qui Dignitatem aut Personatum in Ecclesia Cathedrali aut Collegiata obtinent, juxta citatum c. ultimum, ubi plura videri possunt, circa Conservatores etiam religiosorum per privilegia specialia sæpius deputandorum, quæ privilegia hæc in re attendi & conservari debent.

§. II.

Quod sit officium, vel potestas iudicis Conservatoris, & quando expirat.

De manifestis tantum injuriis & violentiis factis, seu inferendis cognoscere potest Conservator, si jus commune attendatur, juxta citatum c. primum & ultimum h. t. in 6. ita tamen, ut ad illius etiam cognitionem pertineat, utrum injuria sit notoria, & de hoc probationes accipere possit, (ne nimis facile eludi possit illius potestas) statim tamen ab ulteriore cognitione destitutus, si injuriam non reperiat esse notoriam, neque revocari possit, tanquam suspectus, si modò aliàs sit idoneus, nec ab eo appellari possit (cum de notoriis tantum cognoscat) arg. c. cum sit 5 §. præterea junct. gloss. V. manifesta de appellat. Plura de horum officio & potestate ex relatis juribus, consuetudinibus, & specialibus privilegiis intelligi possunt ac debent. Expirat autem Conservatorum potestas quoad negotia non cœpta per mortem Papæ concedentis (uti habetur in c. ultimo, §. officium. junct. gloss. V. quorumcunque) quoad negotia vero cœpta non expirat, prout à contrario sensu colligunt

AA. nisi per privilegium reale, ac perpetuum certo ordini v. g. concessa sit potestas eligendi, ad privilegia v. g. sua defendenda, Conservatorem. Videatur etiam de his Conservatoribus Trident. sess. 14. c. 5. de refer.

TITULUS XXX.

DE OFFICIO LEGATI.

§. I.

Quot sint genera, ac species Legatorum Sedis Apostolicae.

IN triplici differentia sunt Sedis Apostolicae Legati; alii sunt, & dicuntur, Legati à Latere, Cardinales scilicet, qui à latere quasi Summi Pontificis, cui in rebus arduis, & magni negotii assistunt, mitti solent: alii dicuntur Legati missi, qui à Summo Pontifice ad unam, aliãve provinciam mittuntur, ut officium Legatorum exercent; & quamvis quilibet Clerici hoc modo mitti possint, hodie tamen ordinariè, qui taliter mittuntur, sunt Praelati Ecclesiarum, qui ratione privilegiorum, quae habent, jam Legati missi sive Nuntii Apostolici cum potestate Legatorum à Latere dicuntur, iam simpliciter tantum Legati missi, seu Nuntii Apostolici appellantur. Alii denique sunt Legati nati, qui Praelaturae, seu dignitati suae Ecclesiasticae, officium, seu munus Legati Apostolici perpetuò annexum habent. Censentur autem omnes isti Legati ordinariam jurisdictionem habere in Provinciis, ad quas sunt deputati, c. 2. b. t. in 6. de quo plura in sequentibus.

§. II.

De jurisdictione, & potestate omnibus Legatis Pontificis communi.

Potestatem Legatorum Apostolicorum tum absolutè, tum quoad extensionem, aut restrictionem, pendere ex voluntate Papae legantis, certissimi juris est; & hinc legationis suae literas publicare solent, ubi ad Provincias sibi commissas pervenerint, ut nota sit eorum potestas, nisi Legati nota probitas, vel auctoritas, si Cardinalis sit, saltem quoad ea, quae in generali officio legati continentur, fidem faciant. Et quamvis in genere officium eorum describatur in c. 2. b. t. in 6. & non tantum regulariter possint in suis Provinciis, quod possunt ordinarii locorum, sive Episcopi hi sunt, sive Archiepiscopi, imò amplius quid possint, cum ipsi etiam Ordinarii eorum jurisdictioni, etiam quoad poenas subjiciantur, non potest tamen Legatus, quamvis à Latere sit, Episcopum transferre ab uno Episcopatu ad alterum, unire sibi invicem duos Episcopatus, aut unum in duos dividere, Episcopos deponere, eorum resignationem admittere, aut alia, quae specialiter

Papae